

Академија „Сјећање на пет Даница” поносна прича о новским хероинама

„Цијели свијет има само једну Даницу, а Херцег Нови читаво сазвијезђе” реченица је којом је синоћ започела академија сјећања на херцеговске Данице, младе хероине, заустављене у својим животним играма ратним вихором, стављајући идеал слободе испред свог живота. Била је то прилика да публика чује причу о Даницама из сасвим другог угла, кроз текст ауторке Витке Вујновић, одличан и емотиван наступ пет дјевојака КСЦ Диано и нарацију Дејана Ђоновића, а у организацији Секретаријата за друштвене дјелатности и међународну сарадњу и продукцији ЈУК Херцег фест.

Најмлађа међу новским Даницама – Томашевић, рођена на Сврчугама, била је делегат вода, дјевојка а пушкомитраљезац, храбра и одважна, носила је рањену другарицу 40 километара. Уз њу Даница Косић, такође родом са Сврчуга, носила је минобацач, њежно његовала рањене, била храбра и разборита, нагло заустављена на фронту, а могла је бити балерина или глумица, јер је силно вољела сцену и на њој наступала са својим оцем у позоришту. Даница Ђуровић, родом са Жлијеба, бомбаш, била је у организацији устанка, курир, тиха, скромна, неустрашива, највјештија у откривању засједа јер је знала сваки дјелић свог краја. Даница Бојанић која није стигла ни да се поздрави са својима када је са 16 година кренула у рат, преносила летке, честита, храбра, дивног гласа, пркосна, она која је у смртној ури успјела да сретне брата на Сутјесци док се од ње опраштао. **Даница Попивода из Бијеле, пушкомитраљезац, боркиња од првог дана, водник, позната као јунакиња која не одбија нити један задатак и сваки обавља са истим жаром за слободом.**

Прича о пет слободарки рађена је у дивној сарадњи, а уз много емоција са свих страна, истиче ауторка Витка Вујновић.

Витка Вујновић, ауторка текста

– Осим података да су биле младе, погинуле за слободу, њихових имена и презимена, мало се шта знало. На примјер, мени је јако дирљив податак био да се од једне Данице на Сутјесци у ратном хаосу опраштао њен рођени брат, да једна није стигла да се поздрави са мајком, изненадио ме је податак да је једна играла на сцени у позоришту у Херцег Новом. Открили смо Данице из неког новог угла и мислим да је лијепо што је публика чула те детаље. Дивна је била сарадња КСЦ Диано, Антонијом Ђуровић Новоселац и њеним дјевојкама које су разумјеле ту причу, са Дејаном Ђоновићем који увијек да пуну пажњу оваквим темама – казала је Вујновић и истакла да су на академији приказани и записи из архиве РТЦГ настали 80-тих година у којима наши суграђани свједоче о животима младих слободарки.

Додаје да је ово прича коју треба причати стално изнова јер све генерације треба да знају ко су биле пет Даница.

– Оне заиста јесу чудесно херцеговско сазвијезђе које мени личи на дјевојачко коло. Чини ми се да се негдје на том простору гдје се пред Новим грле море и небо појаве се оне и погледају своје дуго шеталиште и нас – казала је Вујновић.

Академија „**Сјећање на пет Даница**“ организована је у циљу промоције женских људских права, историје женског покрета и знаменитих жена из историје Херцег Новог, казала је савјетница за родну равноправност у Секретаријату за друштвене дјелатности и међународну сарадњу, Бранка Грубор Божовић.

Бранка Грубор Божовић, Секретаријат за друштвене дјелатности и међународну сарадњу

– Желимо да укажемо и још једном се подсјетимо на величину жртве младих жена из нашег града које су и постале наше звијезде Данице. Оне новим нараштајима непрестано причају причу о важности људских права, равноправности и јачини оних који се боре за слободу, правду и једнакост, промовишући при томе све основне људске вриједности, не заборављајући љубав, другарство, пожртвовање и храброст, бригу о другима и будућности – казала је Грубор Божовић.

Ријеч је о пет дјевојака, пролетерки, али то није само прича о рату, херојству и храбрости, нити само прича о слободи, за коју су се бориле и живот дале, а нису је дочекале, већ и прича о једнакости, казала је Грубор Божовић.

– Оне су, на најтежи начин, доказале да жене могу бити равноправне са мушкарцима. То су потврдиле током рата, мада је он, и тада и данас, вријеме у којем мушкарци посежу за оружјем и постају господари живота и смрти. Својом храброшћу и способношћу потврдиле су да жене нису инфериорне ни као војници/војнициње. Схватиле су да постоје идеали за које се треба жртвовати, нешто вриједније и од живота, нешто што треба оставити за будуће нараштаје. Жене партизанке су раме уз раме, са својим друговима јуришале у првим редовима, борећи се против окупатора, за слободу и боље сутра, за неке нове генерације које ће живјети у бољем свијету, свијету знања, напретка, науке и социјално праведнијег друштва – закључила је Грубор Божовић.

Академији је присуствовао и потпредсједник Општине Херцег Нови, Мирко Мустур као и представници Секретаријата за друштвене дјелатности и међународну сарадњу.

Програм „Сјећање на пет Даница“ дио је активности у оквиру Локалног акционог плана за постизање родне равноправности у општини Херцег Нови.